

REKENKAMERCOMMISSIE**Postadres**
Telefoon
Internet
E-mailPostbus 24, 9410 AA Beilen
(0593) 53 92 22
www.middendrenthe.nl
gemeente@middendrenthe.nlAan de leden van de Gemeenteraad
Postbus 24
9410 AA Beilen**Datum:** 25 maart 2020
Behandeld door: Nynke de Vries-Rintjema
Zaaknummer: 1721045
Onderwerp: Voortgang onderzoeken**Bijlagen:**

Geachte leden van de Gemeenteraad,

In deze brief brengt de Rekenkamercommissie Midden-Drenthe u op de hoogte van onze activiteiten ten aanzien de twee onderzoeken die we van plan zijn uit te voeren in 2020:

i) Handhaving en ii) Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD).

Daarnaast, iii) is dit een update geven over ons aangekondigde vervolgonderzoek dat betrekking heeft op de implementatie van onze aanbevelingen uit het in 2019 afgeronde onderzoek naar Jeugdhulp. Tenslotte, iv) willen we graag nog reageren op een opmerking die tijdens het debat in de raadscommissie Ruimte en Groen van 12 maart 2020 is gedaan. De opmerking werd gedaan tijdens het debat volgend op onze presentatie van het onderzoek naar Afvalbeleid en de rol van de raad.

Voornemen onderzoek handhaving

Na de ronde met de gemeenteraadsfracties stelden we vast dat er bij meerdere fracties belangstelling is voor een rekenkameronderzoek naar handhaving. We gaan dit oppakken. We hebben donderdag 19 maart jl. drie door ons geselecteerde onderzoeksbureaus gevraagd offertes in te sturen. We zullen hoogstwaarschijnlijk één van deze bureaus vragen om dit onderzoek uit te voeren.

Zoals u in het kader hieronder kunt zien, is handhaving een breed onderwerp. We zijn uiteindelijk uitgekomen dat de meest voorkomende gemene deler zich richt op beleid en handhaving van sociale overlast.

We vragen de onderzoeksbureaus daarom zich te richten op de volgende onderzoeksvraag:

In hoeverre draagt het handhavingsbeleid van de gemeente Midden-Drenthe bij aan het verminderen van gepercipieerde overlast in dorpen en buurten?

Het is lastig om een standaard definitie te geven van wat overlast is, omdat de één overlast

ervaart, waar de ander dat juist niet doet. We gebruiken de volgende definitie in de offerte-aanvraag: “Het begrip overlast verwijst naar een grote variatie aan gedragingen, verschijnselen en situaties, die als overlast gevend wordt ervaren. Het ‘als overlast ervaren’ kan per persoon verschillen. De één kan een groep samenscholende jongeren zien als bedreigend, terwijl een ander dezelfde groep niet ziet als een dreiging. Dit aspect zal in het onderzoek worden meegenomen.”

We hopen dat de start van dit onderzoek niet wordt vertraagd door de omstandigheden met het corona-virus. Onderdelen zoals literatuur- en dossieronderzoek kunnen in ieder geval van start gaan en interviews met betrokkenen zullen indien nodig via digitale communicatiemiddelen, zoals Skype of Zoom, plaatsvinden.

Uit de ronde langs de fracties Midden-Drenthe zijn de volgende onderwerpen opgemerkt:

- a) Op het gebied van handhaving. In Beilen is een GGZ kliniek voor Duurzaam Verblijf. Inwoners uit Beilen ervaren veel overlast. Hoe zit het met de handhaving hierop? De toezicht en capaciteit over deze doelgroep? Wellicht breder, regels en afspraken worden gemaakt, maar worden ze ook gehandhaafd.
- b) Vergunningverlening-, Toezicht- en Handhavingsbeleid (VTH) is een voorbeeld om naar te kijken. De ene portefeuillehouder wil iets en de andere portefeuillehouder handhaaft niet.
- c) Op welk niveau wordt gehandhaafd, met welk budget en met welk resultaat.
- d) Handhaving is ondermaats. Er is een ambtenaar aangevallen in een wijk waar je ambtenaren niet in hun eentje naartoe moet sturen.
- e) Ondernijning. Komt het voor, doet de gemeente er iets aan? Criminaliteit (organisaties), relatie met fraude.

Voornemen RUD-onderzoek

Voor het aantreden van de huidige rekenkamercommissie heeft de rekenkamercommissie Midden-Drenthe samengewerkt met een gemeenschappelijk onderzoek naar de aansturing van de GGZ-instellingen van een aantal Drentse rekenkamercommissies. Op dit moment zijn er besprekingen om een nieuw gezamenlijk onderzoek te starten met andere rekenkamercommissies. Het voordeel van een dergelijk onderzoek is dat er voor een lagere prijs onderzoek in een bredere context kan worden gedaan. Nadelen zijn dat het onderzoek zich minder expliciet richt op de gemeente Midden-Drenthe terwijl de voortgang door overleg met de andere gemeenten tot vertraging kan leiden.

Er zijn nu 4 gemeenschappelijke besprekingen geweest waaraan we actief hebben deelgenomen. In ons reguliere rekenkamer Midden-Drenthe overleg hebben we vastgesteld te blijven participeren in dit gemeenschappelijke onderzoek als er wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- 1) De gemeenteraad van Midden-Drenthe moet de uitkomst kunnen gebruiken voor haar politieke debat;
- 2) Het onderzoek moet binnen ons onderzoeksbudget passen;
- 3) Samen onderzoeken moet goedkoper zijn, dan alleen onderzoeken.

Het onderzoeksonderwerp wordt de RUD. Eén van de raadsfracties heeft aangegeven hier ook onderzoek naar te wensen. Hiermee is enigszins voldaan aan de eerste voorwaarde. Daarnaast hebben meerdere fracties bij de bespreking van de Kaderbrief 2021 van de RUD, in de vergadering van de raadscommissie Ruimte en Groen van 12 maart, aangegeven de werking van de RUD te willen onderzoeken.

Er is door de gezamenlijke rekenkamercommissies nog geen centrale vraag vastgesteld, maar de draft vraag luidt:

Wat is de effectiviteit en efficiëntie van de RUD ten aanzien van de wettelijke en facultatieve taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd?

De vraag richt zich daarmee ook op een onderwerp waar de raad bevoegdheden heeft ten aanzien van de RUD.

Het is mogelijk dat het gelijktijdig uitvoeren van meerdere rekenkameronderzoeken leidt tot een overschrijding van ons onderzoeksbudget. Mocht dit het geval zijn, dan zullen we zo snel mogelijk de raad verzoeken om extra budget en onze medewerking van dit onderzoek afhankelijk maken van het al dan niet toekennen van het benodigde budget.

Tot nu toe verwachten we dat het onderzoek aan de drie voorwaarden zal voldoen en denkt uw rekenkamercommissie dus actief mee met de overige Drentse rekenkamercommissies. Uit de gesprekken tot nu toe ontstaat het beeld dat de meeste rekenkamersommissies in Drenthe belangstelling hebben en dat het vrijwel zeker is dat de grootste gemeenten mee zullen doen.

Vervolgonderzoek Jeugdhulp (quick scan)

Ons voornemen om in 2020 een klein onderzoek te presenteren naar de implementatie van de aanbevelingen over het onderzoek naar jeugdhulp, die in de raadsvergadering van 26 september 2019 zijn overgenomen, blijft ondertussen uiteraard staan. In de raadsbrief van 6 maart 2020¹ werd aangegeven dat het nieuwe jeugdbeleid op 15 juni 2020 opiniërend zal worden besproken. Deze brief is overigens nog verzonden voordat de gevolgen van de corona-crisis in volle omvang toesloegen. Omdat de door de raad overgenomen aanbevelingen in dit nieuwe jeugdbeleid worden verwerkt, heeft het op dit moment nog geen zin om de implementatie van die aanbevelingen te onderzoeken. Daarom hebben we besloten de quick scan in ieder geval niet eerder dan in het najaar van 2020 of wellicht zelfs pas in 2021 in te plannen.

Afvalbeleid

In de commissievergadering Ruimte en Groen van 12 maart 2020 hebben we het rapport *Afvalbeleid en de rol van de raad* aan de commissie en, daarmee formeel, aan de raad gepresenteerd. Wij zijn dankbaar voor de mogelijkheid om het rapport te presenteren op deze wijze. We zijn ruim in de gelegenheid gesteld om het rapport te presenteren en vragen te beantwoorden.

We hebben daarbij geprobeerd aan te geven dat wij geen standpunt hebben ten aanzien van het al dan niet invoeren van diftar in de gemeente Midden-Drenthe. De taak van de rekenkamer is slechts het aandragen van feiten en niet het aangeven welk standpunt wij graag door de raad zien overgenomen. In de discussie in de commissie kregen wij echter de indruk dat dit niet geheel duidelijk is. Een van de raadsleden merkte op dat wij voor de invoering van diftar zijn. Dat is niet het geval.

Onze taak is te onderzoeken of het beleid van de gemeente doelmatig, doeltreffend en rechtmatig is. Dit betekent dat we moeten nagaan welke doelen dat beleid heeft en vervolgens moeten onderzoeken in hoeverre de maatregelen die u treft op doelmatige wijze het doel treffen. In ons onderzoek naar afval, constateerden wij dat het beleid niet doeltreffend was. De raad had zichzelf als doel gesteld dat de inwoners van de gemeente

¹ Planning nota lokaal Jeugdbeleid 2020.

niet meer dan 100 kg. restafval zouden aanbieden. Dit doel is niet, overigens zoals in veel plaatsen in Nederland, gehaald. In bijgaande tabel kunt u lezen dat Midden-Drenthe het in vergelijking met andere gemeenten op dit punt zeker niet slecht doet.

Gemeente ²	Omvang huishoudelijk restafval 2018 in kg per inwoner ³
Hengelo	97
Midden-Drenthe	137
Assen	142
Hoogeveen	145
Aa en Hunze	151
Noordenveld	151
Drenthe	162
Westerveld	163
Ooststellingwerf	168
Nederland	172
Groningen	208
Coevorden	214
Rotterdam	289

Wat wij als rekenkamercommissie constateerden was dat op enig moment is gekozen voor de invoering van diftar met als oogmerk dichter bij de doelstelling van 100 kg. per inwoner te komen. Wij constateerden ook dat elders in Nederland diftar in combinatie met andere maatregelen helpt om die doelstelling te halen. Wij constateerden verder dat uw raad op een ander moment heeft besloten diftar niet in te voeren. Wij constateerden

ook dat vervolgens de doelstellingen daarop niet zijn aangepast, maar ook geen doeltreffende alternatieven zijn aangedragen om de doelstelling op een andere wijze te halen.

De raad kan bij meerderheid besluiten diftar niet in te voeren. U kunt daarbij goede redenen hebben. Wij hebben niet onderzocht of die redenen inderdaad goede redenen zijn, dus daar doen wij geen uitspraken over. Wij moeten echter wel vaststellen dat de raad het voor het college moeilijker heeft gemaakt om de door haarzelf vastgestelde doelstelling te halen. Dit hebben we opgeschreven.

Wij zeggen niet of uw doelstelling wel of niet goed is, en zullen ook nooit zeggen dat u bepaald beleid moeten uitvoeren. Ook diftar niet. Maar het is wel onze taak om op te schrijven welke van uw besluiten doelmatigheid en doeltreffendheid in de weg staan. Het is aan u, de vertegenwoordigers van de inwoners van de gemeente, om de kennis die wij aandragen naar eigen goeddunken te gebruiken.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamercommissie,

mr.dr. Jan R. Lunsing, voorzitter

² In de tabel zijn de gemeenten opgenomen die 1) in het debat zijn genoemd, 2) buurgemeenten van de gemeente Midden-Drenthe zijn en 3) het gemiddelde van Drenthe en van Nederland.

³ Bron: waarstaattjegemeente.nl